

ORIENTERINGSSAK

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
04.03.2021

Sak:

Budsjett- og økonomirapport per 3. tertial 2020

Denne orienteringssaken er en intern økonomirapport for UiT Norges arktiske universitet, og gir supplerende informasjon til avlagt årsregnskap per 31.12.2020. Rapporten omhandler både bevilgningsfinansiert aktivitet (BEV) fra Kunnskapsdepartementet (KD) og andre departementer, og bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA/ekstern finansiering).

Rapporten følger samme prinsipper som for avlagt tertialregnskap til KD. Tallgrunnlaget som presenteres er dermed i samsvar med rapporterte regnskapstall. Regnskapet ble levert til Kunnskapsdepartementet innen fristen, og følger i styresak S 9/21. Resultat- og balanserapport fra avlevert regnskap følger med denne rapporten (vedlegg 1).

Universitetet er en nettobudsjettert virksomhet. Det gir utvidede fullmakter innenfor universitetets fagområde. Nettobudsjetterte virksomheter kan ha inntekter i tillegg til bevilget ramme fra departementet, som for eksempel eksterne inntekter fra oppdrag og annet samarbeid med eksterne parter. Nettobudsjetterte virksomheter fastsetter selv fordelingen av kostnader for drift og investeringer. I tillegg er det adgang til å overføre ubrukte midler (avsetninger) til påfølgende budsjettår, men er samtidig ansvarlig for å dekke et eventuelt merforbruk.

Hovedtrekk i økonomien

De totale inntektene per 3. tertial er 4,412 mrd. kroner. Tilsvarende er kostnadene inklusive finansposter¹ på samme tidspunkt 4,429 mrd. kroner. Dette resulterer i et merforbruk på 17 mill. kroner i 2020.

Inntektssiden viser en økning knyttet til bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet på 9,1 % sammenlignet med 3. tertial i fjor. Totalt øker inntektssiden med 10,7 %. Kostnadssiden viser en økning i lønnskostnader på 3,5 %, mens driftskostnadene øker med 3,1 % sammenlignet med samme periode i fjor. Dette tyder på et høyt aktivitetsnivå i organisasjonen og at enhetene har tilpasset seg dagens avsetningsregime. Reduserte kostnader knyttet til koronapandemien er omdisponert, og brukt til andre drift- og investeringsformål ved fakultetene.

¹ I all hovedsak valutagevinst og valutatap

Regnskap per 31.12.2020 Tall i hele 1000	UiT Totalt			
	Regnskap per 31.12.2020	Regnskap per 31.12.2019	Endring	
			NOK	%
Inntekter				
Inntekt BEV	3 715 875	3 308 791	407 084	11,0 %
Inntekt BOA	696 041	632 767	63 274	9,1 %
Total inntekt	4 411 916	3 941 558	470 358	10,7 %
Kostnader				
Lønn	2 873 508	2 771 633	101 876	3,5 %
Drift	1 556 464	1 507 749	48 715	3,1 %
Sum kostnader	4 429 972	4 279 382	150 590	3,4 %
Finansposter	-1 002	-1 644	642	
Mer- eller/mindreforbruk	-17 053	-336 179	319 126	

Tabell 1: Sammenstilling av inntekter og kostnader mot samme periode i fjor. Merforbruk vises som negative tall i rødt.

Budsjettene for 3. tertial viser et planlagt merforbruk på 250 mill. kroner, jf. tabell 2. Regnskapet viser imidlertid et reelt merforbruk på 17 mill. kroner. Dette gir et budsjettavvik på 233 mill. kroner. Generelt sett budsjetteres det fortsatt med et for høyt aktivitetsnivå i forhold til reell aktivitet. Dette gjelder både på kostnads- og inntektssiden, og tyder på at mål om reduserte avsetninger gjenspeiles i budsjettene.

Regnskap per 31.12.2020 Tall i hele 1000	UiT Totalt			
	Budsjett per 31.12.2020	Regnskap per 31.12.2020	Avvik	
			NOK	%
Totale inntekter	4 568 011	4 411 916	156 095	3,4 %
Totale kostnader	4 818 598	4 429 972	388 626	8,1 %
Finansposter	-15	-1 002	987	
Mer- eller/mindreforbruk	-250 572	-17 053	-233 518	

Tabell 2: Sammenstilling av regnskap og budsjett. Merforbruk vises som negative tall i rødt.

Bevilgningsfinansiert virksomhet

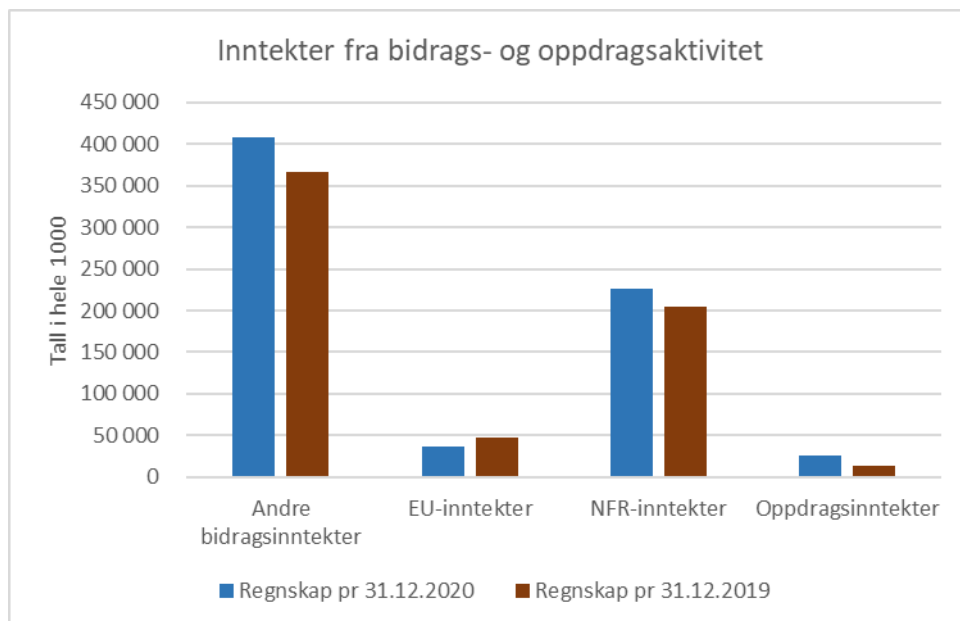
Inntektene i bevilgningsøkonomien er per 3. tertial på 3,716 mrd. kroner, mens kostnadene for samme periode er 3,733 mrd. kroner. Merforbruket tilsvarende en reduksjon i avsetningene siden inngangen til 2020 med 17 mill. kroner. Status for avsetningene i bevilgningsøkonomien ved årsskiftet 2020/2021 er 105,2 mill. kroner.

Hovedtall bevilgning Tall i hele 1000	Budsjett per 31.12.2020	Regnskap per 31.12.2020	Avvik	
			NOK	%
Avsetninger fra 2019	121 501	121 501		
Totale bevilgningsinntekter	3 676 083	3 715 875	-39 792	-1,1 %
Totale kostnader	3 926 655	3 732 928	193 727	4,9 %
Resultat (mer-/mindreforbruk)	-250 572	-17 053	-233 519	
Tilført fra virksomhetskapital	0	876		
Benyttet virksomhetskapital	0	1 600		
Avsetninger pr 31.12.2020	-129 071	105 171		

Tabell 3: Regnskap og budsjett for bevilgningsøkonomien. Merforbruk vises som negative tall i rødt.

Bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet

Inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utgjør 696 mill. kroner per 3. tertial, som er en økning på 9,1 % sammenlignet med 2019. Oppdragsinntektene har prosentvis den største økningen også i 3. tertial, og utgjør nå 13 mill. kroner. NFR-inntektene og andre bidragsinntekter øker med ca. 10 % sammenlignet med fjoråret. EU-inntektene viser en reduksjon på 30 %. Endringen skyldes en presisering fra KD om hva som kan rapporteres av EU-inntekter, og dette er korrigert for i 2020. Vi gjør oppmerksom på at status på rapporteringstidspunktet sammenlignet med fjoråret er et øyeblikksbilde, og tar ikke hensyn til faktorer som søknadsfrister, oppstartstidspunkt mm.

Figur 1: Inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet i 2020 og 2019.

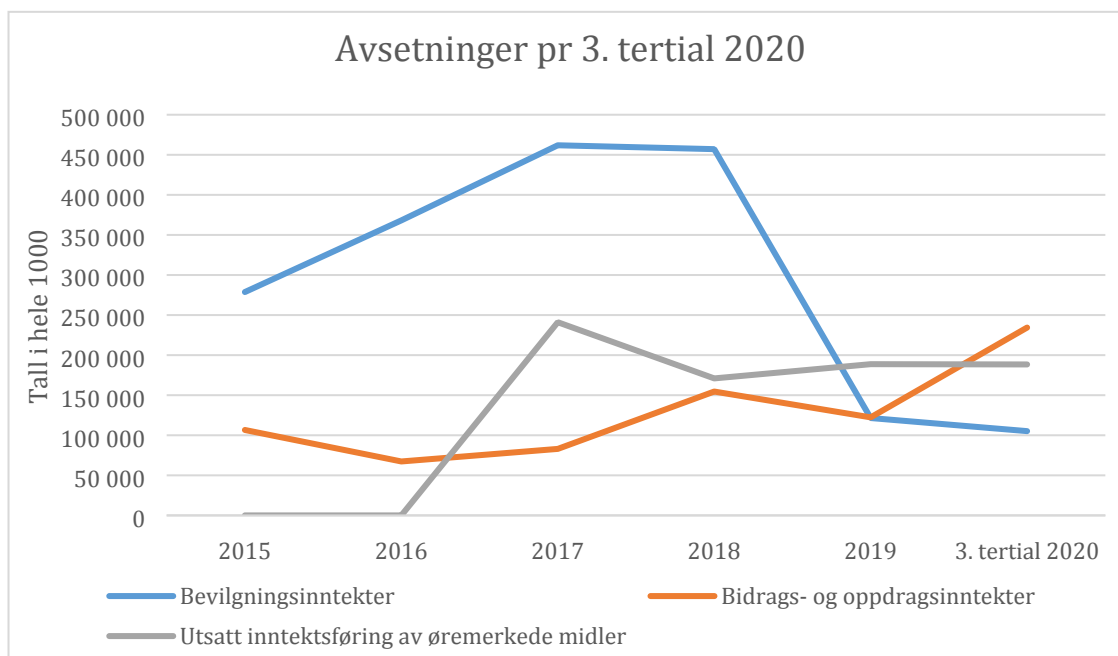
Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet Tall i hele 1000	Regnskap per 31.12.2020	Regnskap per 31.12.2019	Endring	
			NOK	%
Andre bidragsinntekter	407 484	366 610	40 874	10,0 %
EU-inntekter	36 579	47 743	-11 164	-30,5 %
NFR-inntekter	225 648	204 984	20 664	9,2 %
Oppdragsinntekter	26 330	13 285	13 045	49,5 %
Totale inntekter	696 041	632 622	63 419	9,1 %

Tabell 4: Bidrag- og oppdragsfinansiert aktivitet

Andel BOA-inntekter av de totale inntektene ligger på samme nivå som tidligere, og utgjør ved årsskiftet nesten 16 %. UiTs måltall for andelen ekstern finansiering er satt til 25 %.

Avsetninger

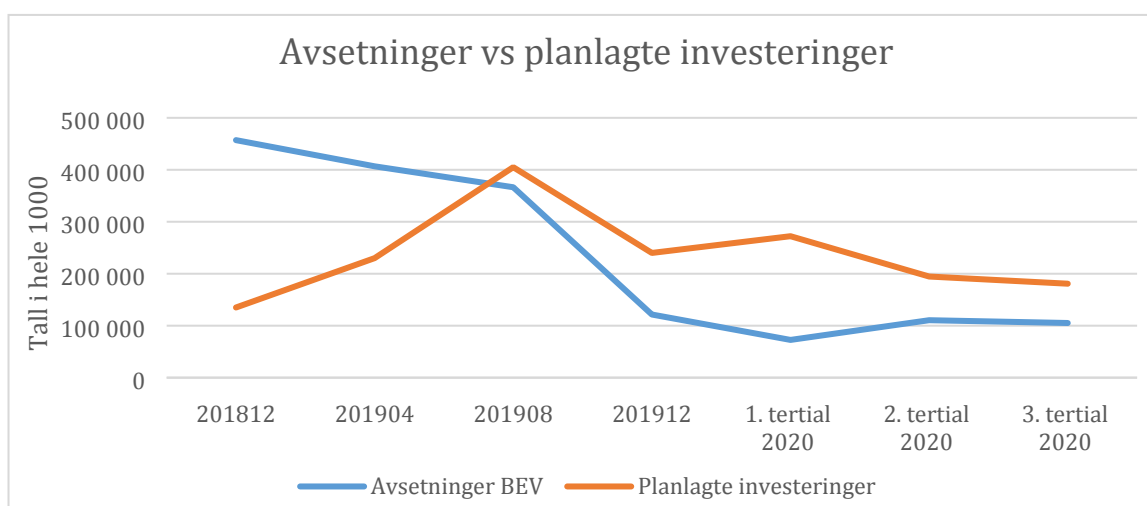
Ved inngangen til 2020 utgjorde avsetningene i bevilgningsøkonomien 121,5 mill. kroner, som tilsvarte 3,4 % av tildelt bevilgning fra Kunnskapsdepartementet. Ved utgangen av 2020 utgjorde avsetningene 105,2 mill kroner, som tilsvare 3,0 % av tildelt bevilgning fra KD. UiT har dermed nådd de mål som ble satt om å redusere avsetningsnivået, både samlet for institusjonen og for den enkelte enhet.

Figur 2: Utvikling i avsetningsnivået over de siste årene

Figur 2 viser at avsetninger knyttet til BOA fortsatt øker. Disse avsetningene er øremerket fra bidragsyter, og økningen indikerer at UiT har utestående forpliktelser i forhold til inngåtte kontrakter.

Avsetninger disponeres i hovedsak av fakulteter/enheter, jf. oversikt som er gitt i vedlegg 2 til saken. Det framgår av tabellen at flere enheter har merforbruk i 2020, og dermed reduksjon i avsetninger. Tre enheter har negative avsetninger i bevilgningsøkonomien ved årets slutt, det gjelder BFE-fak, UB og Avdeling for Bygg og eiendom (BEA). De negative avsetningene ved BEA skyldes planlagte merforbruk knyttet til tidligere vedtatte byggesaker. BFE-fak har redusert sine negative avsetninger som følge av mindreforbruk i 2020. UB har negativt resultat og påfølgende negative avsetninger, som i hovedsak følger av kostnader knyttet til litteratur. Ingen av enhetene har avsetninger som overstiger 10 % av tildelt bevilgning fra KD.

Figur 3: Utvikling i avsetningsnivået sett opp mot pågående og innmeldte anskaffelser

Figur 3 viser planlagte investeringer i forhold til avsetningsnivået i bevilgningsøkonomien. Investeringsnivået økte i 1. tertial, før det flatet ut i løpet av de to siste tertial i 2020. Forskjellen mellom planlagte investeringer og avsetningsnivå fremstår som stabil, og slik at planlagte

investeringer overstiger avsatte midler fra tidligere år, og dermed finansieres delvis av årlige tildelinger.

Kunnskapsdepartementets har fra 1.1.2021 etablert et nytt reglement knyttet til avsetninger - *Reglement for statlige universiteter og høyskolars oppbygging og anvendelse av ubenyttede bevilgninger (avsetninger)*. Universitetsdirektøren vil komme tilbake til hva dette innebærer for intern økonomirapportering og rapportering av avsetninger til KD, jf. universitetsstyrets vedtak i styresak 51/20 den 26.11.2020.

Koronapandemiens påvirkning

Regnskapet for 2020 viser effekter av tiltak i forbindelse med koronapandemien. Av de vesentligste effektene er kostnadsreduksjoner på 101,5 mill. kroner for reiser og 32 mill. kroner for møter, kurs, seminarer og bevertning, sammenlignet med foregående år. Disse besparelsene er omdisponert ved enhetene, slik at resultatet ikke viser et mindreforbruk ved utgangen av 2020. Andre effekter er reduserte parkerings- og museumsinntekter, og reduserte kostnader knyttet til fjernvarme, elektrisitet og drivstoff, sistnevnte i hovedsak for skip. Regnskapet viser ikke bortfall av BOA-inntekter sammenlignet med foregående år.

Langtidseffektene er mer usikre, og det er per i dag ikke mulig å lage en pålitelig samlet prognose. UiT har fått flere studieplasser og rekrutteringsstillinger i revidert statsbudsjett for 2020, med noe usikkerhet rundt varigheten. Som følge av forsinkelser som har oppstått, er det gitt forlengelser i ansettelsesforhold for stipendiater og postdoktorer. Kostnadseffekten av slike forlengelser utgjør per dato ca 15 mill. kroner, fordelt over de nærmeste årene. Det kan forventes at flere av effektene som er nevnt i avsnittet over vil merkes også i 2021 og videre. Ut over dette er det usikkerhet knyttet til hvilken innvirkning koronasituasjonen får for sentrale resultatparametere som kandidat- og studiepoengproduksjon og ulike deler av forskningsaktiviteten.

Risiko og framtidsutsikter

Den økonomiske situasjonen ved UiT har endret seg i løpet av det siste halvannet året. I perioden 2018-2020 har et styrt merforbruk redusert avsetningsnivået fra 15,0 til 3,0 % av tildelt bevilgning fra Kunnskapsdepartementet.

Som tidligere nevnt disponeres avsetningene i hovedsak av fakulteter og enheter. Enhetenes avsetninger utgjør 106 mill. kroner mer enn de totale avsetningene ved UiT. Dette innebærer at de interne forpliktelsene ved UiT er ca 100 mill kroner høyere enn regnskapsførte avsetninger. Bakgrunnen for dette er i hovedsak tidligere byggeprogram vedtatt av universitetsstyret som skal finansieres av fremtidige budsjett-tildelinger fra Kunnskapsdepartementet, og som i mellomtiden «lånes» av enhetenes avsetninger, men uten regnskapsmessige omdisponeringer. Dette innebærer en risiko dersom nedbygging av enhetenes avsetninger fortsetter.

UiTs sentrale reserve er ment å være en buffer for å forhindre årlige svingninger i enhetenes rammer, slik at mindre rammekutt kan unngås i årlig tildeling. En negativ reserve er et uttrykk for at det er fordelt budsjettmidler ut over universitets totalramme. I 2020 ble det ved UiT fordelt mer midler enn det institusjonen mottar fra KD i årlig tildelingsbrev. Dette resulterte i at den sentrale reserven per 3. tertial var minus 46 mill. kroner. For 2021 er det fordelt ytterligere 84 mill. kroner ut over bevilget ramme fra KD. Det medfører økt negativ saldo på den sentrale reserven.

Budsjettene viser at det ble budsjettert med betydelige merforbruk ved fakultetene/enhetene i 2020. De store budsjettavvikene gjør at budsjettene ikke er pålitelig nok for god økonomistyring på

institusjonsnivå. Den økonomiske situasjonen vil kreve økt oppfølging av økonomien i tiden fremover. Det er nødvendig med bedre kvalitetssikring av budsjetter og at disse er i samsvar med UiTs budsjettprinsipper.

Økt budsjettkvalitet og nevnte risikoelementer må inkluderes og følges opp i arbeidet med utvikling av en felles investeringsplan for UiT, jf de nye retningslinjene fra departementet, i tillegg til sak om fordeling av budsjett for 2022 som blir lagt frem for styret i juni-møtet.

Jørgen Fossland
universitetsdirektør

Odd Arne Paulsen
organisasjons- og økonomidirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Elin Andersen

Vedlegg

- 1 Resultatregnskap og balanse
- 2 Oversikt pr enhet